

Kultūra

J. Lukšos „Partizanų“ skaitymai šveicarus supažindino su balta dėme Europos istorijoje

Irytas.lt

2011-02-02 12:15

Šį sausį penkiuose Šveicarijos vokiškosios dalies miestuose vyko Juozo Lukšos „Partizanų“ vertimo į vokiečių kalbą skaitymų ciklas. Ne tik žurnalistų bei istorikų, bet ir miestiečių dėmesio sulaukęs renginys prasidėjo sausio 17 d. sostinėje Berne.

„Legendinio partizano J. Lukšos knyga – tai ne tik autentiškas pokario kovų prieš sovietinę okupaciją dokumentas, bet ir paminklas stipriai mažos tautos dvasiai“, – taip pristatė knygą žinomas Baltijos šalių kultūros populiarintojas Šveicarijoje žurnalistas Danielis Saegesseris.

„Dažnai susiduriu su situacija, kai šveicarai nustebę klausia, kas yra tos Baltijos šalys ir kur jos yra. Labiau išsilavinę žmonės domisi, kodėl jos nebenorėjo būti Sovietų Sąjungoje. Daugeliui tai – balta dėmė Europos žemėlapyje“, – pasakoja istoriko germanisto išsilavinimą turintis D. Saegesseris. Todėl jo įkurto „BaltArt GmbH Switzerland“ svarbiausias tikslas – supažindinti germaniškąją Europos dalį su Baltijos šalių istorija ir kultūra.

Šioje leidykloje pasaulį išvydusios knygos – B. Sruogos „Dievų miško“ ir J. Lukšos „Partizanų“ vertimai – papildo viena kitą. Viena pasakoja apie lietuvių kančias vokiečių koncentracijos stovykloje, kita – apie lietuvių kovą prieš sovietų okupaciją ir stalinizmo terorą. „Šios pirmosios knygos – tai įžanga į knygų apie Baltijos šalis ir jų istoriją ciklą“, – dalijosi mintimis leidėjas.

Istorinį – literatūrinį J. Lukšos „Partizanų“ maratoną užbaigė praėjusio penktadienio (sausio 28 d.) skaitymai gimtajame knygos vertėjo Marko Rodunerio mieste Reinfeldene, sutraukę pusšimtį šveicarų.

„Ne paslaptis, kad ir daugelis istorikų iki šiol ignoruoja Lietuvos partizaninio judėjimo faktą ir reikšmę“, – vakarą vedęs M. Roduneris atvėrė šveicarų publikai tiesą apie beveik dešimtmetį trukusias kovas prieš totalitaristinę Rusiją, priverstinę sovietizaciją, kolūkių kūrimą. Dvidešimt metų Lietuvoje gyvenančio šveicarų kalbininko pasakojimą svariai papildė „Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centro“ parengtų nuotraukų paroda.

Dramatiškas Lietuvos istorijos laikotarpis sukėlė daug klausimų Alpių gyventojams. Nuo keblių apie sribų tapatybę bei dabartinę Baltijos šalių situaciją didžiojo kaimyno pašonėje iki malonių apie šiuolaikinę lietuvių literatūrą. M. Roduneris yra išvertęs J. Ivanauskaitės knygas, skaitęs įvairiuose leidiniuose publikuotus J. Erlicko, J. Kunčino, R. Gavelio, R. Rastausko ir kitų rašytojų kūrinius, o šįkart kalba ypač gyvai sukosi apie S. Parulskio prozą ir V. V. Landsbergio istorijas visai šeimai.